

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus Rippl-Rónai Művészeti Intézet
Látványtervezés szak

Henrik Ibsen
A VADKACSA

Készítette:	Olasz Klaudia Nikolett
Neptun-kód:	FKZL2C
Intézet:	Rippl-Rónai Művészeti Intézet
Tanszék:	Színházi Tanszék
Szak:	Látványtervezés BA
Specializáció:	Jelmez- és díszlettervezés
Munkarend:	Nappali tagozat
Témavezetők:	Molnár Zsuzsanna, mesteroktató Rátkai Erzsébet, mesteroktató

„Ha egy átlagembert megfoszt élete nagy hazugságától, akkor megfosztja a boldogságától is.”

Relling

Henrik Ibsen A vadkacsa című darabja első olvasásra is képes teljesen lekötni az ember figyelmét. Az, ahogyan lépésről lépésre tárult fel előttem a múlt cselekménye, ahogyan kitisztogatta Ibsen a történések okait, igazán felkeltette az érdeklődésemet.

Különlegesnek és egyedinek tartom azt a furcsa világot, amit Ibsen megteremtett. Egyszerre van időbeli és térbeli párhuzam, a jelenben játszódik, de utal többször is a múlt eseményeire, amik visszahatnak. Látunk többféle eszmét egymás mellett, azoknak a kapcsolatát, viszonyát. A darab olvasása közben számtalanszor elgondolkodtam azon, hogy most akkor ki él a való életben és ki egy képzeletbeli, idillikus világban. Izgalmasnak találom azt, hogy ezt hogyan lehet színpadon megoldani, hogy ezeket a világokat hogyan lehet egymás mellé helyezni, hogyan lehet kifejezni őket úgy, hogy ez az ellentét és párhuzam egyszerre megmaradjon. Bevallom, utána kellett olvasnom a szimbólumoknak, mert volt, aminél teljesen belezavarodtam, annyira összetett. A vadkacsát például első olvasatra csak Hedvighez kötöttem, aztán elkezdtem azon gondolkodni, hogy ez túl egyszerű. Kezdetben arra jutottam, hogy a vadkacsa inkább magának a hazugságnak lehet a szimbóluma, de tulajdonképpen minden szereplőben megtalálható ez a „vadkacsás” jelleg, hiszen valami tragédia mindenhol volt, mint egy lövés, utána pedig egyfajta védekező mechanizmusba váltott mindenki saját magához mérten, ahonnan Gregers az összes lemerülő, mocsárban megkapaszkodó vadkacsát felhozta, mint vadászkutya. Ezek alapján is érdekes párhuzamokat lehet találni.

Minden karaktert egyenként, hosszasan lehetne tárgyalni, megvizsgálni a különböző sorsokat, a tetteiknek a miértjét, a múltakat, és a lehetséges jövőket is. Olvasás közben sok mindenre fény derül, korábbi sérelmekre, fájdalmakra, célokra. Ebben is látszik, hogy nem véletlenül kerültek bele ezek a szereplők, mindnek megvan a kulcsfontosságú szerepe.

Sok témában elgondolkodtatott a darab. Vajon egy idillikus családi állapotot megéri a feje tetejére állítani az igazság és a tiszta lap érdekében, vagy a kegyes hazugság élvez elsőbbséget? Mennyi ideig lehet egy titkot féltve őrizni anélkül, hogy kitudódna? Létezik olyan, hogy egyáltalán nem derül ki, hanem a sírig visszük? Érdemes a jólét érdekében hazugságra alapozni egy életet? Hogyan lehet élni egy elmezavarodott ember mellett? Ki milyen áldozatokat hoz az életében? Ahogyan a mai filmekben hangzik „a szeretet mindent legyőz”, vagy ez is csak egy

„hollywood-i” kifejezés? Mikor jön el az a pont, hogy a szeretetlenség átveszi a vezető szerepet, ezzel pedig az önzőség nyer utat?

A tervezés során nagyon izgalmas volt egy olyan világ megismerése, amelyben minden cselekvésnek valamilyen mögöttes tartalma van, semmi nem az, aminek látszik. Törekedtem az olyan világ megteremtésére, ahol párhuzamosan láthatjuk a történéseket, kicsit jobban bepillantunk az egyes jelenetek mellett zajló eseményekbe, amikről természetesen csak a néző tud, a szereplők nem. Az északi, skandináv kultúra is érdekessé vált számomra, a melankolikus hangulat nagyon kifejező, nem véletlenül alkotott Ibsen is ebben a korban egy ilyen darabot.

Emellett az ilyen sokrétű, összetett karakterek is felkeltették az érdeklődésemet, hogy hogyan lehet ennyiféle múltbeli sérelmet hordozni, hogyan lehet a jelen ritmusát felvenni vagy épp elhagyni, miként próbálja az ember a saját boldogságát érvényre juttatni és milyen akadályokat kell leküzdeni egy boldognak vélt élet érdekében.

Ibsen gondolkodásmódja is érdekessé vált számomra, hogy ő hogyan látja íróként a világot, az életet. Ezek a mély jelentéstartalmak minden téren különösen izgalmasak, ebből is látszik mennyire fontos egy író számára az, hogy hitelesen tudja megírni a darabjait, mert ezekkel a tulajdonságokkal a felismerés csontig tud hatolni a nézőben, felismerheti saját élethazugságát, saját teremtett világát, retusált életét. Ilyen értelmezésben mindenki számára jelent valamit a vadkacsa. De az sem kizárt, hogy különböző élethelyzetekben más és más jelentést tulajdonítunk neki a saját életünkben. Vajon mit jelent számunkra a vadkacsa?